

Antopäivä
19.1.2016

Päätösnumero
16/0013/2

Diaarinumero
02061/15/7305

Asia Metsästysasiaa koskeva valitus

Asianosaiset

Valittaja Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry

Vastapuoli Pourun erämiehet ry

Päätös, josta valitetaan

Viranomainen Suomen riistakeskus/Pohjois-Häme

Päivämäärä 31.7.2015 nro 2015-1-350-00167-5

Riistakeskus myönsi luvan yhden suden metsästämiseen ajalla 31.7.2015-20.8.2015 päätöksen karttaliitteelle merkitylle noin 209 hehtaarin suuruiselle Ruoveden kunnassa ja Virtain kaupungissa sijaitsevalle alueelle.

Poikkeusluvalla voidaan metsästää yksi erityisen merkittäviä vahinkoja ja turvallisuushkaa aiheuttanut susi ajalla 31.07.2015 - 20.08.2015 karttaliitteeseen rajatulta alueelta päätöksen mukaisin ehdoin edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin säännösten edellyttämä oikeus. Poikkeuslupa myönnetään metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuilla perusteilla.

Lisäksi hakijalle myönnetään metsästyslain 41 §:n 3 momentin mukainen lupa poiketa eräistä laissa tarkoitetuista rajoituksista.

Luvanhakijoiden hakemusta on perusteltu susien aiheuttamilla vahingoilla lammastilalla, susien pihakäynneillä lähialueella sekä susien aiheuttamalla turvallisuushalla.

*Perustelut**Suotuisa suojelutaso*

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun 28.5.2014 taltio 1723 mukaan suotuisa suojelutaso ei ollut uhattuna yhden suden poistamisen vuoksi. Euroopan unionin tuomioistuimen 14.6.2007 antaman tuomion C-342/05 (komissio vastaan Suomi) mukaan vähäinen poikkeus on asianomaisen lajin kannalta neutraali.

Suomen riistakeskus katsoo, että sallitulla yhden suden pyynnillä ei haitata suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin kanta haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko valtakunnassa

Luonnonvarakeskuksen 19.1.2015 esittämästä arviosta talven 2014-2015 susi-tilanteesta ilmenee muun muassa, että Suomessa on susilaumoja 27. Lisäksi Venäjän kanssa yhteisiä laumoja on 8. Susien yhteenlaskettu määrä on 220-245 yksilöä ja ottamalla kanta-arvioon mukaan Suomen ja Venäjän välisen valtakunnan rajan molemmin puolin liikkuvien laumojen sudet, saadaan kokonais-yksilömääräksi 240-268 sutta.

Helmikuussa 2014 susia arvioitiin olevan 140-155 yksilöä. Vastaava arvio helmikuussa 2013 oli 120-135 sutta. Edellä olevien kantatietojen perusteella on pääteltävissä, että Suomen susikanta on kehittynyt vahvasti suotuisaan suuntaan.

Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan Suomen riistakeskus Pohjois-Hämeen alueella liikkuu yhteensä 10-16 sutta. Alueella on Suomen riistakeskus Keski-Suomen kanssa yhteinen 2-3 yksilön lauma, joka voi ajoittain vieraila myös Suomen riistakeskus Pohjanmaan puolella. Etelämpänä Juupajoen alueella on havaintoja laumasta, jossa on viidestä yhdeksään yksilöä. Lisäksi havaintojen mukaan Kuhmoisten pohjoispuolella asustaa susipari. Suomen riistakeskus Pohjanmaan puolella Alavus-Toysä alueella elää neljän yksilön susilauma. Lisäksi Suomen riistakeskus Keski-Suomen alueella Saarijärven eteläpuolella elää mahdollinen susipari samoin kuin Suomen riistakeskus Etelä-Hämeen alueella Hämeenlinnan länsipuolellakin.

Luonnonvarakeskuksen lausunnossa tarkoitettujen laumojen ja parien lisäksi Suomen riistakeskus Pohjois-Hämeen alueella on tehty runsaasti havaintoja muista yksittäisistä susista. Hakemusalueella ja sen lähiympäristössä on tehty runsaasti susihavaintoja. Valtaosa havainnoista on tehty suhteellisen suppealla alueella hakemuksen kohteena olevan tilan luoteispuolella. Havaintojen perusteella voidaan päätellä valtaosan havainnoista koskevan samaa susiyksilöä.

Poikkeusluvan kohteena olevan eläimen käyttäytyminen hakemusalueella ja sen lähiympäristössä

Riistakeskus on selvittänyt hakemusalueelta ja sen ympäristöstä noin 20 km säteeltä riistantutkimuksen Tassu-järjestelmään kirjatut suurpetohavainnot aikaväliltä 1.1.2014-29.7.2015. Vuoden 2014 aikana on edellä mainitulta alueelta kirjattu yhteensä 65 erillistä susihavaintoa ja näistä 60 koskee yksittäistä

sutta. Viidessä havainnossa yksilömääräksi on kirjattu kaksi sutta. Vuoden 2014 havainnoista 36 kappaletta on tehty enintään 100 metrin etäisyydellä asumuksesta. Aikavälillä 1.1.2015-29.7.2015 on edellä mainitulta alueelta kirjattu yhteensä 52 erillistä susihavaintoa ja näistä 50 koskee yksittäistä sutta. Lisäksi yhdessä havainnossa yksilömääräksi on kirjattu kaksi yksilöä ja yhdessä havainnossa kolme yksilöä. Vuoden 2015 havainnoista 30 on tehty enintään 100 metrin etäisyydellä asumuksesta. Aikavälillä 1.1.2014 - 29.7.2015 kirjatuista havainnoista valtaosa on tehty suhteellisen suppealla alueella hakemuksen kohteena olevan tilan luoteispuolella ja havaintojen perusteella voidaan päätellä valtaosan havainnoista koskevan samaa susiyksilöä.

Viime kevättalvella toteutettiin suurriistavirka-apuhenkilöiden (SRVA) toimesta poliisin johdolla toistuvasti pihossa liikkuneen suden karkotusyritys karkotusaseella. Yritys kohdistui Vaskiveden seudulla ja havaintojen mukaan myös hakemuksen kohteena olleen tilan läheisyydessä liikkuneeseen suteen. Suden häätistäminen ampumalla haulikolla ilmaan lähietäisyydeltä ei tuottanut toivottua tulosta, vaan karkotustoimenpiteiden jälkeen susi jatkoi liikkumista pihapiireissä. Hakija arvioi susista tehtyjen havaintojen ja muun muassa tasunjätkien koon perusteella, että hakemuksen perusteena olevien vahinkojen aiheuttajana on kyseinen sama yksilö, joka on pitkään liikkunut alueella toistuvasti pihapiireissä ja joka oli karkotuksen kohteena keväällä. Hakija arvioi, että tämä susi on löytänyt kumppanin ja saanut mahdollisesti pentuja.

Suomen riistakeskus on selvittänyt riistavahinkorekisterin perusteella tiedot aikavälillä 1.1.2014 - 28.7.2015 korvatuista suden aiheuttamista vahingoista hakemusalueella ja noin 20 kilometrin säteellä sen lähiympäristössä. Riistavahinkorekisterin perusteella hakemusalueella on korvattu suden aiheuttamia lampaisiin kohdistuneita vahinkoja kahdessa vahinkotapauksessa. Molemmat tapahtuivat heinäkuussa 2015 hakemuksen kohteena olevalla tilalla ja korvauksen kohteena on ollut yhteensä kymmenen lammasta. Lisäksi riistavahinkorekisterin perusteella elokuussa 2014 on korvattu yksi koiraan kohdistunut vahinko Virtain Patalankylällä noin 15 kilometrin päässä lammastilalta.

Viranomaisten, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen

Sisä-Suomen poliisilaitoksen 29.7.2015 antaman lausunnon mukaan vuoden 2015 talven, kevään ja kesän aikana poliisin tietoon on tullut useita tapauksia, joissa susi tai sudet ovat liikkuneet ihmisten pihapiirissä tai asutuksen läheisyydessä alueella Ruovesi-Virrat. Poliisin päätöksen johdosta talvella yritettiin karkottaa Vaskivedellä ja Kaitajärven tilalla liikkunut susi. Karkottamisen jälkeen susi palasi jälleen noin viikon kuluttua. Karkottamisella ei saatu aikaan toivottua tulosta. Viimeisinä tapauksina ovat suden/susien aiheuttamat petovahingot lammastilalla. Susi/sudet ovat käyneet Ruovedellä sijaitsevalla lammastilalla 20.7.2015 ja uudelleen 24.7.2015 ja tappaneet useita lampaita. Susien liikkuminen ihmisasutusten alueella tai niiden läheisyydessä ja hyötyeläinten tappaminen ihmisten asuin- ja liikkumisalueilla aiheuttaa kansalaisissa todelliseksi mielletyn turvallisuuden uhkan ja tämä on omiaan heikentämään yleistä turvallisuuden tunnetta ja samalla yleistä turvallisuutta.

Ruoveden maaseutuelinkeinoviranomaisen 30.7.2015 antaman selvityksen mukaan maaseutuelinkeinoviranomaiselle on vuonna 2015 jätetty riistavahinkolain mukaisia korvaushakemuksia Ruovedellä tapahtuneista susivahingoista

kaksi kappaletta. Vahingot ovat kohdistuneet poikkeuslupahakemuksen liitekarttaan rajatulla alueella olevaan tilaan, joka on menettänyt vahingoissa yhteensä 12 lammasta. Näiden lisäksi katraassa on raadeltuja lampaita, joiden eloonjääminen ei ole vielä varmaa. Vahingot ovat tapahtuneet öiseen aikaan 19. - 20.7. ja 23. - 24.7. Vahinkoilmoitukset tapahtuneista vahingoista on tehty 20.7. ja 24.7. Lausunnon mukaan sudet aiheuttavat merkittävää haittaa poikkeuslupahakemusalueella olevan maatilan elinkeinojen harjoittamiselle. Haittaa aiheuttavien eläinten poistaminen on tarpeellista maatilan elinkeinojen jatkumisen kannalta. Sudet aiheuttavat uhan myös maatilan alueella olevien vuokramökkien asukkaille ja heidän lemmikeilleen.

Toimenpiteet, jotka voitaisiin toteuttaa poikkeusluvan sijasta

Kyseessä olevalla karjatilalla laidunalueet ovat laajat. Lisäksi maaston korkeusvaihteluiden, tiestön, ojitusten, alueen rikkonaisuuden ja maaston kallioisuuden vuoksi petoaidan rakentaminen on vaikeaa ja kallista. Aitaa on vaikea saada riittävän tiiviiksi. Aitaaminen on olosuhteiden, resurssien ja käytännön toteutuksen kannalta niin laajamittainen toimi, että sitä ei voida nopealla aikataululla pitää poikkeusluvan myöntämisen sijaan realistisena vaihtoehtoisena toimenpiteenä välittömien lisävahinkojen estämiseksi ottaen huomioon karjatilalla lyhyen ajan sisällä tapahtuneet vahingot ja riski uusista vahingoista. Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen estämiseksi jatkossa tulee ryhtyä mahdollisimman pian toimiin suurpetoaitamateriaalin hankkimiseksi ja laidunten aitamiseksi siltä osin kuin se on mahdollista. Suomen riistakeskus on 29.7.2015 ollut yhteydessä lammastilan omistajaan. Yhteydenotossa on neuvoteltu mahdollisuuksista aidata laitumia suurpetoaidoilla ja annettu neuvoja aitamateriaalin hankkimiseksi.

Vaikka susien vierailu samalla vahinkokohteella on ollut toistuvaa, se ajoittuu epäsäännöllisesti ja ennalta arvaamattomasti. Sen vuoksi susien karkottamisen toteuttaminen olisi erittäin vaikeaa. Vahinkojen estämistä susia karkottamalla muun muassa jäljestämällä, hätistämällä ja ilmaan ampumalla on kokeiltu muun muassa hakemuksen kohteena olevan tilan lähistöllä Virroilla keväällä 2015. Susien karkottamisen käytännön toteutukseen on todettu liittyvän suuria vaikeuksia.

Maa- ja metsätalousministeriön laatiman Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan Suomessa ei suoriteta suden siirtoistutuksia. Jos susi tai susia siirrettäisiin muualle, ongelmat jatkuisivat todennäköisesti uudella alueella, koska sudet ovat oppineet hankkimaan ravintoa karjatilalta asutuksen läheisyydessä.

Lumettoman maan aikana susien liikkumisen seuraaminen jälkien perusteella on mahdotonta ja havainnot rajoittuvat näköhavaintoihin ja vahinkotapauksiin. Hakemusalueella ei myöskään ole seurantapannalla varustettuja susiyksilöitä, mikä vaikeuttaa susien liikkumisen seuranta.

Hakijan mukaan poikkeusluvan kohteena olevan tilan lammaslaitumella on myös pidetty öisin radiota päällä susien karkottamiseksi.

Edellä mainituilla perusteilla hakemusalueella ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua ongelman ratkaisemiseksi kuin yhden suden tappaminen poikkeusluvan nojalla.

Rajattu alue

Päätösharkinnassa on otettu huomioon susien aiheuttamat vahingot ja vahingonuhka. Poikkeuslupa on myönnetty hakemuksen mukaisesti vahinkojen kohteena olevan tilan laidunalueelle ja sitä ympäröivälle suppealle noin 200 hehtaarin laajuiselle alueelle, joka on rajattu hakemuksen liitekartalle. Poikkeuslupa-alue on tarkoituksenmukainen. Sen avulla voidaan varmistua mahdollisimman hyvin siitä, että pyynti kohdistuu juuri erityisen merkittävää vahinkoa ja vahingonuhkaa aiheuttavaan suteen.

Pyynnin kohteena olevan suden yksilöinti

Poikkeuslupa on myönnetty suppealle rajatulle alueelle vahinkojen kohteena olleelle tilalle ja sen lähiympäristöön, jolloin voidaan varmistua pyynnin kohdentuminen vahinkoja ja turvallisuusuhkaa aiheuttavaan suteen.

Loppuyhteenveto

Hakija on hakenut karttaan rajatulle alueelle poikkeuslupaa kahden suden pyydystämiseksi metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdan perusteella. Hakemusalueella on todennettu lyhyen ajan kuluessa kaksi susien aiheuttamaa lammasvahinkoa, joissa sudet ovat tappaneet useita lampaita. Lisäksi hakemusalueella ja sen lähiympäristössä on tehty runsaasti havaintoja susien toistuvasta liikkumisesta pihapiireissä.

Hakijalle myönnetään poikkeuslupa yhden erityisen merkittäviä vahinkoja ja turvallisuusuhkaa aiheuttaneen suden tappamiseen, koska muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Yhden suden poistaminen ei haittaa myöskään suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Päätöksen täytäntöönpano

Päätös voidaan panna täytäntöön päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien. Riistahallintolain 31 §:n 2 momentin nojalla muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Käsittely hallinto-oikeudessa

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri vaatii, että päätös kumotaan ja sen täytäntöönpano keskeytetään valituksen käsittelyn ajaksi. Toimeenpano on luonteeltaan peruuttamaton.

Perusteet:

Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää tämänkaltaisia poikkeuslupia. Lupaharkinnassa tulee kuitenkin arvioida toimenpiteen tarkoituksenmukaisuus, sen vaikutukset suotuisan suojelun tasoon sekä muut käytettävissä olevat tappamista lievemmat menetelmät, joilla saavutettaisiin tyydyttävä lopputulos.

Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisussa C-342/05 Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Suomen tasavalta edellytetään suden luontodirektiivissä

määritellystä rauhoituksesta poikkeamisen edellyttävän erityisen merkittävää haittaa tai vahinkoa aiheuttaneen suden yksilöintiä. Vahinkoja ennaltaehkäisevänä menettelynä poikkeusluvan käyttäminen ei ole sallittua.

Pourun erämiehet ry:n poikkeuslupahakemuksen yhtenä perusteena on Ruovedellä sijaitsevalle lammastilalle aiheutunut petovahinko. Hakemuksesta ilmenee, että alueella oli tehty jo aiemmin runsaasti susihavaintoja. Luvanhakijoiden mukaan alueella Ruovesi-Kuru-Vaskivesi on havaintojen perusteella vaikiintunut susikanta. Arvio on uskottava, koska alue on varsin harvaan asuttua, osin jopa erämaista. Näin ollen tämä eteläisessä Suomessa sijaitseva alue on erityisen sovelias elinvoimaisten susireviirien muodostumiselle. Alue on samalla jopa valtakunnallisesti tärkeää aluetta suotuisan suojelutason ylläpitämisen kannalta.

Susien hyvin dokumentoidusta läsnäolosta huolimatta vahinkoja kärsineellä tilalla ei kuitenkaan ole ryhdytty asianmukaisiin toimiin vahinkojen estämiseksi. Esimerkiksi lampaat täysin suojaavia aitoja ei jostain syystä ole hankittu. Tässä tapauksessa on selvästi laiminlyöty mahdollisuudet vahinkojen ennaltaehkäisemiseen esimerkiksi pystyttämällä pedoilta suojaavat aidat, vaikka asia olisi hoidettavissa valtion kustannuksella.

Ruoveden maaseutuviranomainen ei 30.7. antamassaan selvityksessä perustele uskomustaan susien aiheuttamasta uhasta asukkaille. Sisä-Suomen poliisilaitoksen 29.7. antamassa lausunnossa esitetään kestämatön väite, jonka mukaan todelliseksi mielletty turvallisuuden uhka heikentäisi yleistä turvallisuutta. Mikään lausunnonantaja- tai hakijataho ei esitä arvioita siitä, miksi vain tämä tila on susien kiinnostuksen kohteena. Myönnettyä poikkeuslupaa harkittaessa olisi ollut erittäin tärkeää yrittää selvittää tämän ilmiön syyt. Näin menetellen olisi mahdollista löytää laissa ensisijaisesti vaadittuja muita tyydyttäviä ratkaisuja tappoluvan sijaan.

Alue harvaan asuttuna ja laajalti erämaisena soveltuu erittäin hyvin susiperheen reviiiriksi. Perustuslainkin mukaan suomalaiset ovat velvollisia suojelemaan luontoa. Tähän velvollisuuteen kuuluu sopeutuminen suden läsnäoloon sen vuoksi, ettei maassamme enää ole asumattomia alueita. Nykyisessä Suomessa ei ole pienintäkään näyttöä suden vaarallisuudesta ihmiselle. Siksi kuvitellut uhat eivät voi olla perusteena rauhoitetun lajin tappamiseen poikkeusluvilla.

Poikkeuslupapäätöksen mukaan luvalla voidaan metsästää yksi erityisen merkittäviä vahinkoja ja turvallisuusuhkaa aiheuttanut susi. Tällaista sutta ei vielä ole kyetty tai edellytetty yksilöimään asianmukaisesti. Lisäksi mistään turvallisuusuhasta ei ole näyttöä. Päätöksessä viitataan poikkeusedellytyksenä metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtiin. Sekä ”erittäin tärkeä yleinen etu” että ”pakottavat syyt” vaikuttavat tässä yhteydessä vahvasti liioittelevilta poikkeusluvan perusteilta.

Susiperheen niin sanotun alfanaaraan tai -uroksen tai molempien (lauman lisääntyvä pari) tappaminen aiheuttaisi todennäköisesti lauman hajoamisen. Sen jälkeen yksinään liikkuvat kokemattomat pennut joutuisivat etsimään ruokaa myös ihmisten nurkilta. Jos taas pentu ammuttaisiin ”erityisen merkittäviä vahinkoja ja turvallisuusuhkaa aiheuttaneena” sutena, poikkeusluvan tarkoitus ei toteutuisi.

Muita tyydyttäviä ratkaisuvaihtoehtoja on kartoitettu puutteellisesti ja ylimalkaisesti.

Riistakeskuksen mukaan sallitulla yhden suden pyynnillä ei haitataisi suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella. Näkemys on kestävä jo siksi, että tapettavaa sutta ei ole yksilöity velvoitteen mukaisesti. Koska sudet muodostavat aina hierarkkiseen perheyhteyteen perustuvan lauman, joka saalistaessaan toimii eheänä yksikkönä, yhdenkin susiperheen jäsenen tappamisella voi olla arvaamattomia vaikutuksia riippuen tapetun yksilön asemasta laumassa.

Yhteenveto:

Suomen riistakeskuksen myöntämä poikkeuslupa ei tosiasiallisesti voi toteutua siten, että tapettaisiin yksi erityisen merkittäviä vahinkoja ja turvallisuushäiriöitä aiheuttanut susi, koska sellaista sutta ei ole yksilöity. Erityisen merkittäviksi määriteltäviä vahinkoja ei ole aiheutunut. Yksikään susi ei ole aiheuttanut minäkäänlaista turvallisuushäiriötä riistakeskuksen tarkoittamassa mielessä. Riistakeskuksen näkemys muun tyydyttävän ratkaisun puuttumisesta on virheellinen. Näkemys siitä, että yhden suden tappaminen ei haitataisi suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella, on myös virheellinen.

Lausunnot ja selitykset

Suomen riistakeskus/Pohjois-Häme on antanut lausunnon, jossa on vaadittu valituksen hylkäämistä.

Pourun erämiehet ry:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri on antanut vastaselityksen.

Muita merkintöjä

Hallinto-oikeus on 13.8.2015 antamallaan välipäätöksellä numero 15/0289/2 hylännyt täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Metsästyslain 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan susi on riistaeläin.

Metsästyslain 37 §:n 3 momentin mukaan muun muassa susi on aina rauhoitettu.

Metsästyslain 41 §:n 1 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 37 ja 38 §:n sekä 50 §:n 2 momentin mukaisesta rauhoituksesta, kiellosta tai rajoituksesta 41 a–41 c §:ssä säädettyin edellytyksin.

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella, 41 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää muun muassa suden pyydystämiseen tai tappamiseen muun muassa karjankasvatukselle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi. Säännöksen 3 kohdan mukaan lupa voidaan myöntää myös yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt.

Metsästyslaissa säädettyjä poikkeuslupia koskevan valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen on muun muassa metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1–3 kohdassa säädettyjä poikkeusluvan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä:

- 1) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko valtakunnassa;
- 2) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin yksilön käyttäytyminen haetulla poikkeuslupa-alueella;
- 3) tarvittaessa viranomaisten, julkisia hallintotohtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen;
- 4) toimenpiteet, jotka poikkeusluvan sijasta voitaisiin toteuttaa.

Saman valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a - 41 d §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Asetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan metsästyslain 41 a §:n 1 momentin nojalla myönnetty muun muassa suden tappamista koskeva poikkeuslupa on voimassa enintään 21 vuorokautta.

Asiassa saatu selvitys ja hallinto-oikeuden johtopäätökset

Nyt kysymyksessä oleva poikkeuslupa on myönnetty metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 ja 3 momentin perusteella, muun muassa karjankasvatukselle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi ja yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä.

Susi kuuluu jäljempänä oikeusohjeissa tarkemmin yksilöidyn niin sanotun luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV a kohdassa mainittuihin yhteisön tärkeänä pitämiin, tiukkaa suojelua vaativiin lajeihin, joihin kuuluvien yksilöiden pyydystäminen ja tappaminen on lähtökohtaisesti kiellettyä. Direktiivin mukaan tiukasta suojelusta voidaan kuitenkin poiketa muun muassa karjankasvatusta koskevien erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi sekä yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa lajin kannan suotuisan suojelun tason säilyttämistä sen luontaisella levinneisyysalueella.

Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-342/05 (komissio vastaan Suomi) 14.6.2007 antaman ratkaisun mukaan luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa ei edellytetä, että olisi odotettava erityisen merkittävän vahingon tapahtumista ennen poikkeustoimenpiteisiin ryhtymistä. Ratkaisun mukaan ei ole suljettu pois, että vähäisen yksilömäärän tappaminen ei vaikuta luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen. Vähäinen poikkeus on asianomaisen lajin kannalta neutraali.

Luonnonvarakeskus on 19.1.2015 antanut arvion talven 2014-2015 susitilanteesta. Arviosta ilmenee muun muassa, että Suomessa on susilaumoja 27. Lisäksi Venäjän kanssa yhteisiä laumoja on 8. Susien yhteenlaskettu määrä on 220-245 yksilöä ja ottamalla kanta-arvioon mukaan Suomen ja Venäjän välisen valtakunnan rajan molemmin puolin liikkuvien laumojen sudet, saadaan kokonaisyksilömääräksi 240-268 sutta. Suomen riistakeskus Pohjois-Hämeen alueella liikkuu yhteensä 10-16 sutta. Alueella on Suomen riistakeskus Keski-Suomen kanssa yhteinen 2-3 yksilön lauma, joka voi ajoittain vieraila myös Suomen riistakeskus Pohjanmaan puolella. Etelämpänä Juupajoen alueella on havaintoja laumasta, jossa on viidestä yhdeksään yksilöä. Lisäksi havaintojen mukaan Kuhmoisten pohjoispuolella asustaa susipari.

Poikkeuslupa on myönnetty muun muassa tutkimuslaitokselta saatujen kanta-tietojen perusteella vain yhden suden ampumiseen. Lupa on myönnetty tilanteessa, jossa viranomaisilta saatujen ja suurpetohavaintoja koskevaan niin sanottuun Tassu-järjestelmään kirjattujen tietojen perusteella on todettu susilauoman aiheuttaneen taloudellisia vahinkoja ja ongelmia valituksenalaisessa päätöksessä uskottavasti kuvatulla tavalla. Susi on liikkunut asutuksen välittömässä läheisyydessä toistuvasti. Hyökkäysten kohteeksi joutuneella lammastilalla harjoitetaan lammastalouden lisäksi majoitustoimintaa. Susi tai sudet ovat käyneet tilalla viimeksi 20.7.2015 ja 24.7.2015. Useita lampaita oli tapettu tilan lammasaitausten sisäpuolelta. Lampaat oli tapettu vain noin 40-50 metrin päässä tilan asutuista vuokramökeistä. Hallinto-oikeuden käsityksen mukaan sudet ovat jo aiheuttaneet kyseisellä tilalla merkittäviä vahinkoja ja luvan myöntäminen on ollut tarpeen erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi. Myös metsästyslaissa tarkoitettu uhka turvallisuudelle on ollut olemassa.

Aikavälillä 1.1.2014 - 29.7.2015 Tassu-järjestelmään kirjatuista havainnoista valtaosa on tehty suhteellisen suppealla alueella vahinkojen kohteeksi joutuneen lammastilan luoteispuolella. Riistakeskuksen päätöksessä esitetyn selvityksen mukaan alueella tehtyjen havaintojen perusteella on todennäköistä, että valtaosa havainnoista koskee samaa susiyksilöä. Pyyntialue on rajattu 209 hehtaarin suuruiseksi, kysymyksessä olevaan lammastilaan kohdentuvaksi ja siihen liittyväksi alueeksi. Näin ollen päätöksessä sallittu pyynti tulee kohdentaa suteen, joka tulee tällä tavalla rajatulle alueelle luvan lyhyenä 21 vuorokauden voimassaoloaikana. Edellä selostetut olosuhteet ja jälkien seuraamisen estävä lumeton aika huomioon ottaen pyydystettävä susi on yksilöity riittävän tarkasti.

Susikannan hoitosuunnitelman mukaan sähköistetyt petoaidat ehkäisevät tehokkaasti susivahinkoja, mutta ne soveltuvat lähinnä pienialaisille laitumille (s. 23). Nyt kysymyksessä olevan lammastilan laidunalueet ovat laajat. Kaikkia lampaita ei voida siirtää yöksi lampolaan. Maaston korkeusvaihteluiden ja muun muassa alueen rikkonaisuuden ja kallioisuuden vuoksi petoaidan rakentaminen on vaikeaa ja kallista. Hallinto-oikeus arvioi, samoin kuin Riistakeskuskin, että tilan laidunalueiden aitaaminen suurpetoaidalla olisi ollut

olosuhteiden, resurssien ja käytännön toteutuksen kannalta niin vaikeasti toteutettava toimi, että sitä ei tuolloin vallinneissa olosuhteissa voinut pitää realistisena vaihtoehtona poikkeusluvalla ottaen huomioon jo tapahtuneet vahingot ja vallinnut vahinkoriski. Asiaa ei ole syytä arvioida toisin yksinomaan sen vuoksi, että Ruovesi - Virrat -alueella on aiemminkin liikkunut susia.

Riistakeskus on voinut katsoa, että susien karkottaminen, mitä oli jossain määrin myös tuloksetta yritetty muun muassa poliisin luvalla ilmaan ampumalla, ei ole ollut riittävä vaihtoehto nyt kysymyksessä olevalle poikkeusluvalla muun muassa sen vuoksi, että susien käynnit lammastilalla ja muutoin asutuksen läheisyydessä ajoittuivat epäsäännöllisesti ja ennalta arvaamattomasti.

Kun otetaan huomioon asiassa saatu susikantaa koskeva selvitys ja lisäksi se, että susikannan hoitosuunnitelman mukaan susien siirtoistutuksia ei tehdä, susien aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi ei ole ollut käytettävissä muuta tyydyttävää ratkaisua kuin myöntää lupa päätöksessä kuvatuin tavoin yhden suden ampumiseen. Poikkeuslupa ei ole vaarantanut suden suotuisaa suojelutasa lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Riistakeskus on voinut päätöksessään selostetuilla ehdoilla myöntää kysymyksessä olevan luvan. Päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Neuvoston direktiivi 92/43/ETY Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 2, 12 ja 16 artiklat

Muutoksenhaku

Riistahallintolain 31 §:n mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (hallintovalitus, valituslupa).

Esittelijä

Marketta Lehtonen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Ulla-Maarit Heljasvuo ja Elina Tanskanen.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry
Kuninkaankatu 39, 33200 TAMPERE
saantitodistuksin

Jäljennös Suomen riistakeskus, Pohjois-Häme ✓
Labkontie 2, 36240 KANGASALA

Pourun Erämiehet ry
Haukkamaantie 97, 34600 RUOVESI

kat

Jäljennöksen oikeaksi todistaa
päätöksen antopäivänä

lainkäyttösihteeri Kaisa Toivanen

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on painava taloudellinen tai muu syy.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Jos tiedoksianto viranomaiselle on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä, asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, johon on sisällytettävä myös valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- perusteet, joilla valituslupa tulisi myöntää
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Asioitaessa sähköisesti, allekirjoitusvaatimuksesta on säädetty erikseen. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajan kuluessa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
Helsinki

Puhelin: 029 56 40200
Telefax: 029 56 40382
Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi